

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Nadi Kovářové a soudců JUDr. Milana Čechotky a JUDr. Ireny Vitovské ve věci

posuzované: **T.H.**, narozená XXXX
bytem XXXX, XXXX
zastoupená opatrovníkem pro řízení advokátkou JUDr. Margit Beranovou
sídlem Rooseveltova 6/8, 602 00 Brno

za účasti opatrovníka: **statutární město Brno**

o svéprávnost a jmenování opatrovníka

o odvolání posuzované proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 14. května 2019
č. j. 24 P 47/2007 - 319

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném výroku I. **mění** tak, že T.H., narozená XXXX, se omezuje ve svéprávnosti na dobu pěti let tak, že není způsobilá:
- samostatně nakládat s penězi a majetkovými hodnotami v částce přesahující 11.000 Kč měsíčně,
 - uzavřít manželství,
 - vykonávat rodičovskou odpovědnost,
 - právně jednat ve věcech osvojení,
 - činit pořízení pro případ své smrti,
 - jednat s úřady v záležitostech dávek státní sociální podpory, sociální péče a důchodového zabezpečení

Shodu s prvopisem potvrzuje: Lýdie Jelínková Podzimková

II. V napadeném výroku III. se rozsudek soudu I. stupně **potvrzuje**.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud I. stupně výrokiem I. rozhodl, že T.H., narozená dne XXXX, bytem Brno, XXXX, se omezuje ve svéprávnosti na dobu pěti let tak, že není způsobilá:
 - činit právní jednání, kdy hodnota předmětu právního jednání převyšuje částku 5.000 Kč,
 - nakládat s finanční hotovostí převyšující částku 11.000 Kč měsíčně,
 - rozpoznat potřebu uzavírat smlouvy o poskytování sociálních služeb,
 - obstarávat si své záležitosti, které se týkají jednání na úřadech v souvislosti s podáváním žádostí o přiznání dávek státní sociální podpory apod.
 - pochopit účel a důsledky uzavření manželství, význam a důsledky institutu osvojení dítěte, včetně souhlasu s osvojením,
 - výkonu rodičovské odpovědnosti,
 - pořízení pro případ smrti, kdy hodnota předmětu pořízení pro případ smrti převyšuje částku 5.000 Kč,
 - uzavírat dohody o hmotněprávní odpovědnosti v pracovněprávních vztazích.

Výrokem II. rozhodl, že opatrovníkem T.H., narozené dne XXXX, bytem Brno, XXXX, se jmenuje statutární město Brno. Výrokem III. rozhodl, že náklady řízení hradí Česká republika. Výrokem IV. bylo rozhodnuto, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

2. Proti tomuto rozsudku, a to pouze části výroku I., podala posuzovaná v zákonné lhůtě odvolání s tím, že nesouhlasí s rozhodnutím soudu, pokud ji omezil ve svéprávnosti v oblasti „pochopit účel a důsledky uzavření manželství“. Uvedla, že průběh řízení před soudem I. stupně byl nevhodně formalistický, a ačkoliv byla formálně dodržena ustanovení, která mají sloužit k ochraně procesních práv a zájmů omezované osoby, bylo před soudem prakticky postupováno tak, že tato ustanovení nebyla využita k ochraně zájmů a práv odvolatelky. Namítla, že ustanovená advokátka nečinila v průběhu řízení v zájmu odvolatelky žádné úkony, nebylo přihlédnuto k tvrzením odvolatelky, že by si přála svéprávnost zachovat, a má v úmyslu v budoucnu uzavřít manželství. Soud se dle názoru odvolatelky zabýval otázkou její svéprávnosti v tomto směru zcela jednostranně a zcela pominul její osobní přání, zájmy a představy o šťastném životě. Znalecký posudek není způsobilý být výhradním důkazním prostředkem v daném řízení. Měly být zváženy všechny mírnější alternativy, kterými by bylo možno ještě dosáhnout sledovaného cíle v podobě ochrany konkrétně označených práv či veřejných zájmů, přičemž omezení svéprávnosti musí být vždy považováno za nejkrajnější prostředek. Konstrukce výroku, dle názoru navrhovatelky, nenaplnuje obecné požadavky na náležitosti výrokové části rozhodnutí, a neodpovídá požadavku vymezit rozsah právního jednání, které není posuzovaná schopna sama činit.
3. K odvolání posuzované nebylo podáno žádné písemné vyjádření.
4. Odvolací soud přezkoumal rozsudek I. stupně v napadeném výroku I., jakož i závislých výročí o nákladech řízení účastníků a státu (§ 212 písm. a) o. s. ř., § 28 odst. 2 z. ř. s.), řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje: Lýdie Jelínková Podzimková

jeho vydání předcházející, a aniž dokazování doplňoval či opakoval, dospěl k závěru, že odvolání posuzované nelze považovat za důvodné.

5. Z odůvodnění rozsudku soudu I. stupně vyplývá, že tento přistoupil k omezení svéprávnosti posuzované na dobu pěti let na základě doporučení opatrovníka obce Říčky, opatrovníka pro řízení a závěrů znaleckého posudku znalkyně z oboru zdravotnictví – psychiatrie s tím, že posuzovaná trpí duševní poruchou, léčbou neovlivnitelnou, v důsledku níž by jí při právních jednáních hrozila závažná újma.
6. K těmto závěrům dospěl soud I. stupně po dokazování, provedeném rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 26. 3. 2008 č. j. 24 P 47/2007 – 93, výsledkem posuzované, znaleckým posudkem znalkyně z oboru zdravotnictví - psychiatrie MUDr. Zlaty Pernicové a jejím výsledkem, a vyjádřením opatrovníka pro řízení.
7. Ze znaleckého posudku znalkyně z oboru zdravotnictví – psychiatrie MUDr. Zlaty Pernicové vyplývá, že posuzovaná v minulosti vyhledávala kamarády a kamarádky pochybné pověsti, střídala partnery, došlo k jejímu zadlužení, kdy partneři na její jméno uzavírali půjčky, nemá přehled o svých dlužích ani v současnosti. Je rozvedená, nebyla schopna vychovat dceru, kterou měli v péči příbuzní, psychiatricky byla posuzována opakovaně, a to pro trestnou činnost, poté ve věci svéprávnosti. U posuzované byl vždy konstatován snížený intelekt, porucha osobnosti a riziko zneužitelnosti, a to zejména při manipulaci s finančními prostředky. V současné době posuzovaná pracuje jako uklízečka, pobírá částečný invalidní důchod, žije v sociálním bytě, a to s mužem, s nímž by chtěla uzavřít manželství. Její duševní porucha je trvalá a nevyléčitelná, jde o smíšenou poruchu osobnosti, intelekt je v pásmu lehké mentální retardace. Je zvyklá spoléhat na služby sociální sítě, nemá přehled o svých dlužích a je nadále ovlivnitelná a zneužitelná. Není schopna plně hájit svoje práva a zájmy, dle názoru znalkyně není způsobilá uzavírat manželství a hospodařit s finanční částkou nad 11.000 Kč měsíčně. Je schopna jednorázového úkonu do výše 5.000 Kč. Není schopna porozumět důsledkům uzavírání jakékoliv smlouvy, uzavřít smlouvu o poskytování sociálních služeb, a není schopna si obstarat své záležitosti na úradech v souvislosti s dávkami státní sociální péče, není schopna osvojení, není schopna pořizovat pro případ smrti, je však schopna posoudit potřebu poskytnutí zdravotních služeb a rozhodovat o zásahu do své tělesné a duševní integrity.
8. Dle sdělení opatrovnice pro řízení, posuzovaná aktuálně využívá pomoci sociálních služeb, pokud tomu tak v minulosti nebylo, žila jako bezdomovec. Sama zastupovala posuzovanou v řízení o neplatnost manželství, kdy šlo o muže s kriminální minulostí, posuzovaná i v současnosti má exekuce.
9. Po zhodnocení výsledků dokazování dospěl odvolací soud k závěru, že v daném případě nelze přistoupit k mírnějším prostředkům, než je omezení ve svéprávnosti posuzované, neboť tyto by nevedly k její dostatečné ochraně proti důsledkům poruchy její osobnosti, která je trvalá, a v důsledku níž by jí při určitých právních jednáních hrozila závažná újma, což se prokázalo v minulosti, kdy byla posuzovaná zneužitelná, a dostala se tak do ekonomických potíží. Je tedy nutno omezit posuzovanou ve svéprávnosti, a to v oblasti samostatného nakládání s penězi a majetkovými hodnotami v částce přesahující 11.000 Kč měsíčně, kdy bylo vzato v úvahu, že výdělek posuzované činí v současné době cca 9.000 Kč a částečný invalidní důchod 4.000 Kč. V souladu se závěrem soudní znalkyně byla též posuzovaná omezena ve svéprávnosti tak, že není způsobilá uzavřít manželství, vykonávat rodičovskou odpovědnost, právně jednat ve věcech osvojení, činit pořizování pro případ své smrti, a dále jednat s úřady v záležitostech dávek státní sociální podpory, sociální péče a důchodového zabezpečení, kdy bylo vzato v úvahu, že v současnosti posuzovaná využívá pomoci úřadů v oblasti sociálních služeb.
10. Ze shora uvedených důvodů odvolací soud změnil (§ 220 o. s. ř.) napadený výrok I. rozsudku soudu I. stupně tak, jak je ve výroku I. tohoto rozsudku uvedeno, kdy mj. omezení

ve svéprávnosti výrokem „pochopit účel a důsledky uzavření manželství...“ nevystihuje nutnost omezení posuzované ve svéprávnosti ve smyslu uzavření manželství.

11. Jako věcně správný byl potvrzen závislý výrok III. o nákladech řízení státu (§ 219 o. s. ř.).
12. Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů vychází z ust. § 224 odst. 2 o. s. ř. a § 23 z. ř. s., kdy v řízeních před soudy obou stupňů nebyly shledány okolnosti, jež by odůvodňovaly přiznání náhrady nákladů řízení či jejich části některému z účastníků, kteří je ostatně ani nepožadovali.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení jeho písemného vyhotovení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Městského soudu v Brně, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak, přičemž přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Brno 20. února 2020

JUDr. Naďa Kovářová v. r.
předsedkyně senátu